

PRADŽIA

Lietuvos graikų draugija „Patrida“ buvo įkurta 1995 m. ir vienija Lietuvoje gyvenančius graikus bei jų šeimas (apie 120 narių) iš įvairių Lietuvos miestų: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Švenčionių, Visagino ir kt. Statistikos departamento duomenimis Lietuvoje gyvena 160 graikų.

Graikų bendrija Lietuvoje buvo įkurta dar XX a. devintojo dešimtmečio pabaigoje, kai prasidėjus pertvarkos reformoms buvo leista kurti tautines bendrijas. Pirmuoju graikų bendrijos „Pontos“ pirmininku tapo Achilėjas Džavachidis, o tarp steigėjų buvo šios šeimos: I. Apostolidis ir K. Kazandži, V. Mavrofidi-Mikalajūnenė, V. Kofidi-Žukovskaja ir kt. Netrukus į bendruomenę įstojo I. Makmako, V. Janatjevo, L. Michalidi-Kuzminos, V. Korneičuko, L. Romanienės-Andrakis, J. Charačidžio, V. Nikolaidžio šeimos.

1995 m. ant graikų bendrijos „Pontos“ pamatų buvo įkurta Lietuvos graikų draugija „Patrida“, jos pirmininku tapo Fiodoras Avlastimovas. Netrukus draugija „Patrida“ pradėjo leisti to paties pavadinimo laikraštį, skelbiantį informaciją apie Graikiją, graikų literatūrą, teatrą, muziką. Ypatingo dėmesio sulaukė rubrika „Kas jūs, Lietuvos graikai?“, kur patys nariai pasakodavo apie senelių ir prosenelių likimo vingius, atvedusius juos iš saulėtos Graikijos į mažą Baltijos šalį – Lietuvą.

MŪSŲ ŠAKNYS

Vienų Lietuvos graikų šaknys Trapezunde (dabar Trabzonas), kitų Atėnuose ar Graikijos salose. Skirtingi buvo ir keliai į Lietuvą: vieni atvyko tarpukariu užsiimti verslu, kiti bandė išsigelbėti nuo raudonojo revoliucijos teroro, treči, baigę sovietines aukštąsias mokyklas, gavo paskyrimą dirbti Lietuvoje ir pasiliko čia gyventi, sukūrė šeimas. Graikus sovietmečiu, kaip ir lietuvius, trėmė į Sibirą, Kazachstaną ir Baškiriją, kai kurie, tremtyje sukūrė šeimas su lietuviais, kiek laisvesnės atmosferos septintajame dešimtmetyje persikėlė gyventi į Lietuvą, savo vyro ar žmonos gimtinę. Praeito amžiaus dramatiška istorija paliko gilius pėdsakus kiekvienos šeimos gyvenime. Beje, draugijos laikraštis vieniems padėjo rasti savo artimuosius, kitiems senelių kaimynus iš kaimo ar studijų laikų draugus.

1996 m. graikų draugija „Patrida“ jau turėjo graikų kalbos mokyklą, kurioje mokėsi vaikai ir suaugusieji: „nuo šešerių iki šešiasdešimties“, – juokavo anapilin išėjęs Graikijos Respublikos garbės konsulas Lietuvoje Teodoras Kontogiorgas, daug nuveikęs, kad graikų kalbos mokykla būtų sukurta. Iš tikrųjų, šešiasdešimt ne riba, prie mokyklos suolo sėdo ir vyresni nei aštuoniasdešimties metų žmonės.

„PATRIDA“ TARPTAUTINĖSE ORGANIZACIJOSE

„Patrida“ yra tarptautinių graikų diasporos organizacijų narė: Pasaulinės graikų diasporos tarybos, Pasaulinės Ponto regiono graikų tarybos, Tarptautinės Graikijos, NVS ir Baltijos šalių asociacijų sąjungos „Pontos“ ir kt. Draugijos atstovai dalyvauja graikų diasporos kongresuose, tarptautinėse konferencijose ir seminaruose.

Nuo 1997 iki 2005 m. draugijos pirmininku buvo Georgas Kešanidis, o nuo 2005 m. iki šių dienų draugijai vadovauja Agelina Eminova.

VASAROS STOVYKLOS VAIKAMS IR JAUNIMUI GRAIKIJOJE

Nuo 1999 m. „Patrida“ kasmet atostogauti į Graikiją siunčia grupę 5–11 metų graikų kilmės vaikų iš įvairių Lietuvos miestų. Ten, tarptautinėse stovyklose, vaikai ne tik ilsisi prie jūros, bet ir susipažįsta su istorinės tėvynės įžymybėmis. Delfai ir Atėnai, Mikėnai, Epidauras ir Salonikai – tai tik dalis vaikų aplankytų antikos kultūros centrų. Tačiau svarbiausia, kad jie, bendraudami su bendraamžiais graikais iš viso pasaulio, pradeda suprasti įvairių kultūrų žmonių bendravimo svarbą.

Keletą kartų tarptautinėse stovyklose ilsėjosi 18–25 metų vaikinai ir merginos. Pagal programą „Filoksenia“ istorinę tėvynę aplankė ir pensinio amžiaus draugijos nariai. Visos šios programos visiškai finansuojamos Graikijos. Be to, „Patridos“ jaunimas nuolat vyksta į graikų kalbos kursus Atėnų bei Kipro universitetuose.

VAKARAIŠ IR ŠVENČIŲ DIENOMIS

„Patrida“ kasmet rengia literatūros renginius ir konferencijas, esė konkursus bei viktorinas. Surinkta didelė biblioteka literatūros graikų kalba ir graikų kalbos vadovėlių. Gaila, kad šiems turtams saugoti draugija dar neturi patalpų. Viliamės, kad, pasibaigus Tautinių bendrijų namų renovacijai, Kultūros ministerija skirs mums kambarį.

Draugijos nariai kartu švenčia Graikijos nacionalines šventes: išsivadavimo dieną kovo 25-ąją, Šv. Velykas, Sumelos Švč. Mergelės dieną, „Ochi“ dieną, Šv. Kalėdas. Švenčių dienomis tvyro

pakili nuotaika.

2011 m. rugsėjį buvo pažymėtas diplomatinių santykių tarp Lietuvos ir Graikijos užmezgimo 20-metis. „Patrida“ koordinavo unikalų projektą. Taikomosios dailės muziejuje buvo atliktas M. Hatzidakio ciklas „Kapitonas Michalis“, sukurtas Niko Kazantzakio romano motyvais.

„PATRIDA“ – TAI STIPRŪS ŽMONĖS

Visus šiuos metus neįkainojamą pagalbą draugijos veiklai teikė Graikijos valstybės institucijos, ypač Generalinis graikų diasporos sekretoriatas, Graikijos kultūros ir švietimo ministerijos, Graikijos ambasada Lietuvoje, taip pat buvęs Lietuvos tautinių mažumų ir išeivijos departamentas ir jo darbus perėmęs Lietuvos kultūros ministerijos Tautinių mažumų reikalų skyrius.

Tačiau mūsų draugija neišliktų vien laukdama pagalbos iš kitų. „Patridos“ stiprybė – jos žmonės, negailintys laiko ir jėgų draugijos veiklai plėtoti. Neįkainojamas Nepriklausomybės atkūrimo akto signataro, kelių kadencijų Seimo nario Nikolajaus Medvedevo indėlis. Ne kartą organizaciją parėmė Ivanas Nikolajevičius Makmakas, ilgametis elektros suvirinimo įrangos gamyklos direktorius, dabar jau išėjęs į pensiją, ir daugelis kitų mūsų draugijos narių. Jų dėka „Patrida“ tęsia savo veiklą, nepaisant krizės, narių emigracijos ir nedarbo.

Viliamės, kad šventės ir vėl sutiksime su gardžiais graikiškais mūsų moterų patiekalais, kad mūsų vaikai ir toliau mokysis graikų kalbos ir išsaugos atmintyje šventąją istorinės tėvynės žemę.